

NATURAREN BERREZARPENA UDALETAN LURRERATZEN DA: BRUSELASTIK ZURE AUZOKO PARKERA

Posted on 26/03/2026 by Naider

Urte luzetan, Europako ingurumen-politika urrun eta ia abstraktu samarra izan da. Erregelamenduak, estrategiak, 2050erako helburuak... Hala ere, Naturaren Berrezarpenari buruzko Erregelamendu berriak logika hori hautsi egiten du: lurrera jaitsi da. Eta hitzaren zentzu hertsian gainera: udalak jarri ditu ekintzaren erdigunean.

Oraingoan ez baitihardugu soilik urruneko natur guneak babesteaz. Gure kaleetan zuhaitz gehiagoz ari gara, uda partean itzal gehiagoz, parke gehiagoz, hiri-biodibertsitate gehiagoz. Gure hiriek eguneroko bizitzan nola aldatzen diren.

Europako estrategia nagusitik... udal metro koadrora

Erregelamendu europearrak helburu handiak ezartzen ditu —ekosistemak berrezarri, biodibertsitatea hobetu, klima-aldaketara egokitu—, baina bere aplikazio praktikoak helbide zehatz bat dauka: udalak.

Ez da kasualitatea. Espainian, biztanleen %85 baino gehiago hiri edo hiri-inguruko udaletan bizi dira. Han pilatzen dira arazoak —beroa kontzentratzen duten uharteak, kutsadura, berdegune falta—, baina han daude irtenbideak ere.

Erregelamendu hau estatu mailan betearazteaz arduratzen den MITECOk argi uzten du: erregelamendua ez da soilik arau ingurumeneko bat, hirigintza-plangintzarako tresna bat baizik. Eta udalei neurtu, planifikatu eta jardutea eskatzen die.

Esparruak dakartzan ekarpenik esanguratsuenetako bat jardun-eremua nola mugatzen duen da. Ez da udalerrri osoan esku-hartzea, baizik eta **hiri-ekosistema eremuak** deitzen direnetan: biztanleria bertan bizi den eta erakunde publikoaren jarduerak ingurumen-baldintzak benetako aldatu ditzakeen hiri-espazioak.

Ikuspegi honek lurraldeko irakurketa azalekoak saihesten ditu eta benetan garrantzi duen tokian jartzen du arreta: auzoetan, kaleetan, eguneroko espazioetan. Han agertzen dira bero-uharteak, itzal falta eta biodibertsitate urritasuna, eta han du berrezarpenak onura zuzenak eta ukigarriak emateko aukera.

Berdea neurtu, hiria eraldatzeko

Hortik aurrera, erregelamenduak hiri-politika askotan oraindik ezohiko den logika bat sartzen du: naturaren presentzia neurtzea. Horretarako, bi adierazle nagusi erabiltzen ditu: **hiri-berdegune (HB)** eta **hiri-zuhaitz estaldura (HZE)**.

Lehenak parkeen, lorategien eta eskura dauden bestelako landare-espazioen azalera jasotzen du. Bigarrenak urrats bat haratago doa: zuhaitzaren presentzia neurtzen du, hau da, hiriak itzala eta beroa murrizteko duen benetako gaitasuna.

Ondorioa argia da: 2030era arte adierazle hauetan galera gordinik ezin da egon, eta ordutik aurrera hazi egin behar dute. Horrek baldintza berri bat sartzen du hirigintzako plangintzan. Esku-hartze

bakoitza —plaza bat, kale bat, garapen berri bat— ez da jada neutroa; zuzenean eragiten du hiriak klima-aldaketara egokitzeko duen gaitasunean.

Hiria naturatik berrasmatzeko aukera

Aldaketa hau ez da erronkarik gabea. Ez dute udal guztiek baliabide tekniko edo ekonomiko berdinak, ezta kudeaketa-gaitasun bera ere. Gainera, hiri-dinamika askok muga administratiboak gainditzen dituzte, eta horrek lurralde-koordinazioaren ikuspegitik pentsatzea eskatzen du.

Baina zailtasun horietatik haratago, erregelamenduak aukera argi bat irekitzen du. Natura hiri-plangintzaren erdigunean kokatzen du, gehigarri hutsa ez den aldetik, oinarrizko azpiegitura gisa baizik.

Funtsean, begiratzeko modu aldaketa bat proposatzen du. Berdea sartzen duten hirietatik, berdetik egituratzen diren hirietarako bidea. Eta horrek inertzia, lehentasun eta hiri-espazioan esku-hartzeko modua berrikustea eskatzen du.

Udalek jardun beharko duten ala ez jada ez baita galdera. Galdera nola egingo duten da. Eta "nola" horretan jokatzeko da gure hirien gaitasun handia —edo txikia— klima-erronka gero eta zorrotzagoan egokitu eta hobetzeko.

